

Kaalatam

Ju'u Paplo, si'ime jume' bwiaara Kalaasia' tea'po Krijtota sualemmeu ji'ojte

¹ Inepo Paplo, Jesukrijtota betana sawaka nee yeteu bittuari. Ka inim senuk betana nok lutu'uriata weiyaaka intok kia ka inim watem betana yeu pu'aritakai. Ala jiba aapo'ik Jesukrijtota betana intok ju'u Lios achaiwai, ju'u aapo'ik kokoarim nasuk a' jiabijtetuakamta betana weyekai nee a' tekil makritakai. ² Inepo intok si'ime jume' Krijtota sualeme nemak aneme, itepo nau inika'a ji'osiata te emou ji'ojte, si'ime jume'e, bwiaara Kalaasia' tea'po Krijtota sualemmewi. ³⁻⁴ Itom yo'owa Liojta betana intok itom yo'owe Jesukrijtota betana, jiba aapo ju'u, itom ka tu'uwa ya'arimmet itom jiokoina' betchi'bo, me'etuneeke au su'u tojakame, junuen inim aniapo ka tu'ik weyemta betana itom jinne'ubaekai, ini'i, itom Lios achaita junuen au a' chupaka'po amani. Inime betana, tu'ika enchim alleenee'uta intok yanti, kaitat jain eaka enchim jiapsinee'uta tee emo tana a' waata. ⁵ Liojtau bicha aapo'ik alleetuawaka a' yo'orinaa'u, jiba yuu betchi'bo au aune. Tua junuentune.

Ka ta'abwika intok Krijtota nok lutu'uria aayuk

⁶ Emo tana tua nee a' suum eiyaa, Liojta junuen lauti enchim a' kopta' betchi'bo. Aapo'ik juka' Krijtota, yee a' nak jiokole' betchi'bo, chukula teekau enchim aamak jiapsine' betchi'bo enchim

nunukamta. Intok enchim, juka' Krijtota betana nok lutu'uriata, yee jinne'umta, ka inika'a, ta'abwik enchim a' suale' betchi'bo. ⁷ Ka junuen lutula wee'po ta'abwika intok Krijtota nok lutu'uria aayuk o'oben. Senu weeme ala aayuk, inim waate ka enchim yanti eltuaka intok inime'e, Krijtota bemela nok lutu'uriata ta'abwisi enchim a' majtabaeme ama ane'epo. ⁸ Taa jabetaka juni'i, wa'a enchim ta'abwisi weyeka Krijtota betana nok lutu'uriata, ka ju'u itom enchim a' majtai benasi enchim a' majta'ateko, juna'a, Liojta betana ka tu'isi a' tawaanaa'uta au chupne. Ini'i, ela'po su, jiba ito betana senu weyekai, oo kia teeka betana senu ankeles weyeme tuneeka juni'i, ka tu'isi a' tawaanaa'uta au chupne. ⁹ Inika'a nee juchi emou a' teuwaa, jabetaka juni'i, Krijtota bemela nok lutu'uriata, ta'abwisi, ka bat naataka juka' enchim jikkajaka enchim sualeka'uta benaka a' teuwaamta aneo, ini'i Liojta betana ka tu'isi a' tawaanaa'uta au chupne.

¹⁰ Inika'a inepo teuwaaka, jaisa nee inim juka' yoemrata nee a' uttia i'akai, oo inepo juka' Liojta nee a' uttia i'aka a' teuwaa, ja'ani. Kannee inim jabetamak tu'isi tawabaeka'ea. Bwe'ituk junuen inepo inim yoemratamak tu'isi tawabae'eteko, i'an kannee intok inepo, Jesukrijtota betana weyeka intok a' tekil joaka jiapsi ean.

Paplota Krijtota betana nokneeka, jaisa yeu a' pu'awaka'po

¹¹ Taa inika'a eme'e ju'uneiyaane, Krijtopo nemak werim, juka' Krijtota bemela nok lutu'uriata

in yee majtaa tekiaka'uta, inika'a ka jabe inim yoemta suawa betana a' weye'u.

¹² Intok nee kia ka inim jabeta betana ji'osiapo ji'ojteita majtawaka a' mabetlaa. Ala jiba aapo ju'u Jesukrijto inika'a nee a' ju'uneiyaatuak.

¹³ Eme'e jaibu nee betana a' jikkajilaa, bat naataka in jiapsaka'u betana, junako inepo inim juka' jurio yoemrata, junuen Liojta bem suale'po aman, ketun nee amemak eaka a' sualeo. Intok eme'e ju'unea, kia jume' Krijtota sualeme, junuen tua ka ameu alleaka in ameu suuaka intok in am lu'utabaeka'po. ¹⁴ Intok inepo, jume' juriom junuen weyeka, Liojta am suale'po, inepo nee, jume' nele benasi jurio yoemem, newit kateka ju'ubwa yo'otume, inime bepa che'a nee ame bepat tulatukan ya'uraa tekil betchi'bo. Bwe'ituk inim inepo che'a tu'isi aet jiapseka a' bo'o joorian, juka'a, wame'e bat naataka in yo'owasuka'um, bem sualeka, au joiwalataka bem bo'o jooriasuka'uta. ¹⁵⁻¹⁶ Taa ju'u Lios, kee nee yeu yoemtuu naataka nee yeu pu'ak. Intok aapo'ik tua yee a' nak ta'a' betchi'bo, ka neu a' lutu'uriatuk juni'i, aapo'ik tekileu aapo nee kechak. Intok chukula, aapo'ik junen a' waataka'po amani, juka' a' usiwata Krijtota nee a' ta'aatuak, junuen aapo'ik betana juka' bemela nok lutu'uriata, ju'u ka jurio yoemrata nasuk in yee a' majtane' betchi'bo. Junako inien neu yeu a' siiko, inepo inia betana ju'unee betchi'bo, nee kaabetamak etejok. ¹⁷ Intok nee kia jum bwe'u jo'ara Jerusalem tea'u juni'i nee ka noitek, junaman jume' nee bepat jaibu Krijtota betana yeu pu'arim inia betana am bit betchi'bo. Ala nee, inepo junaman noiti'eaka su, nee ka bo'o

bichaka nee bwiaara Araabia' tea'u ne noitek. Iniat chukula, inepo juna'abo juchi nee jum bwe'u jo'ara Lamajko' tea'u nottek.

¹⁸ Intok inepo, jum bwe'u jo'ara Jerusalem tea'u, kannee aman siika. Baji wasuktiam simsuk chukula inepo aman sikaari. Junako juka' Peota nee a' ta'aak. Intok junama'a nee woj mamni ama mamni ta'apo nee aamak ama taawak. ¹⁹ Taa junama'a, wame'e Krijtota yeu pu'arim betana kaabeta intok ne ama bichak, kia juka' Jakoobo' teamta jiba, Jesukrijtota sailawata jiba nee ama bichak. ²⁰ Inika'a in emou ji'ojte'uta, Liojta bichapo nee tua a' lutu'uriatuka'uta nee enchim a' tejwaa.

²¹ Inim, iniat chukula nee intok bwiaara Si-irria' tea'u intok Siliisia' tea'u ne siika. ²² Jume'e, bwiaara Jurea' tea'po Krijtota sualeme, inime'e ka nee bit ta'aan. ²³ Bempo senu weemta jiba nee betana jikkajilamtakai: "Ju'u bat naataka itou ka alleaka itou sua'u, ini'i i'an Krijtota a' سوالwa'u betana yee a' majta. Inika'a, bat naataka wasuktiammet aapo'ik a' lu'utabaeka'u ti," jiuwamta. ²⁴ Intok inime'e inien neu yeu a' sika' betchi'bo, Liojta baisaeka bem a' yo'oree'uta au a' teuwaan.

2

Jume' wate Krijtota yeu pu'arim Paplota mak eaka'po

¹ Junama woj mamni ama naiki wasuktiam sikaa, chukula nee juchi bwe'u jo'ara Jerusalem tea'u ne noitek. Inim ju'u Bernabee' teamtamake. Juka' Tiito' teamta intok ket inepo a' weiyaakai.

² Ineponee junaman noitek, Liojta betana

junaman in weenee'ut ju'uneetuawakai. Junaman Jerusalenpo inepo jume' waate Krijtota sualeme nasuk jume' che'a bat eiyaawaka, si'imeku yo'owe benasi bitwame, omola bempo'immak jiba anakai, inepo, juka'a, jume' ka juriom nasuk Krijtota betana bemela nok lutu'uriata in yee majta'uta nee am ju'uneiyaatuak. Inien ne aayuk, juka' in joa'uta, inika'a bempo'immak jumak juni'i tu'isi a' weye'ut ju'uneebaekai. ³ Taa inim, kia ju'u Tiito' teame, nemak weama'u, aapo ka jurio yoemtaka juni'i, ka aet nesawak, aapo'ik au sirkunsiraaronee'u betana. ⁴ Ala lutu'uria junama'a wate, ka lutu'uriapo Krijtota sualeme ane'epo, inime'e etbwa ito nasuk kimulamtaka a' sirkunsiraaroa i'an. Inime'e, wateku kia itot mammatebaeka ama yajilamtukan. Inime'e junuen, Jesukrijtotamak eaka a' sualeka, inia betchi'bo Moiseejtuka'uta nesauri ji'ojteim betana, utte'ataka joowamta, itou bicha ka a' utte'atuka'uta itot a' ju'uneiyaabaekai. Intok inime'e, jume' nesaurim, juchi utte'apo itom am joaka jiapsine' betchi'bo itom utte'a jooriabaekai. ⁵ Taa itepo, kia chubala jita'apo juni'i te ka amemak eak. Bwe'ituk itepo, Krijtota betana juka' bemela nok lutu'uriata, bichau bicha, ka ta'abwisi intok enchim a' sual i'akai.

⁶ Taa junama'a Jerusalenpo jume' bajika, Jakoobo' teamta intok Peota intok Joanta, jume' Krijtota sualeme nasuk che'a bat eiyaawaka, si'imeku yo'owe benasi bitwame, bempo, in yee majta'u betana, kaita bemelasi weyemta nee tejwaak. Nee intok inia betana bempo'im junuen

bitwaka bem eiyaawa'uta, ini'i nee betchi'bo kaita teuwaa bwe'ituk Liojta bichapo itepo si'ime nanancha bitwaa. ⁷ Bempo jitaa bemelasi weyemta nee tejwaa'eaka su, bempo nemak eaka nee betana a' ju'uneiyaak, juka' Liojta, Krijtota betana bemela nok lutu'uriata jume' ka juriommeu in a' teuwaane' betchi'bo, aapo'ik nee a' tekil makriaka'uta, jiba juka' Peota, ju'u jurio yoemratau jiba inika'a nok lutu'uriata, a' teuwaane' betchi'bo a' tekil makaka'a benasia. ⁸ Bwe'ituk jiba aapo ju'u achai Lios, juka' Peota, yeu a' pu'aka, jurio yoemratau bichaa a' bittuaka, aapo'ik utte'awae, aamaktukame, aapo ketchia, ju'u ka jurio yoemratau bicha nee yeu pu'aka, aapo'ik utte'awae nemaktukai.

⁹ Inia betchi'bo ju'u Jakoobo' teame, ju'u Peeo intok ju'u Joan, inime'e, jume' Krijtota sualeme nasuk, eiyaawaka si'imeku yo'owe benasi bitwame, inime'e inile benaka aapo'ik betana tua eiyaawaka tu'ik net a' autuaka'uta a' tu'ureka a' bichak. Intok junama'a, neetchi intok Bernabeeta, bempo itom mam bwisek, iniae a' teuwaakai, itom nakeka, itomak bem ea'u, ka jurio yoemrata nasuk ameu sajaka, aman itom tekipanoanee'uta. Bempo intok junama'a jume' jurio yoemrata nasuk tekipanoabaekai. ¹⁰ Inime'e ala, kaita intok, kia junama'a jume' tua jiokot aneka jiapsame, itom am anianee'u betana itou nookak. Intok inika'asan nee a' joobaeka aet jiapsek.

Paplo, jum Antiokia' tea'po, Peota nok tejwaa

11 Taa junaet chukula, juka' Peota, bwe'u jo'ara Antiokia' tea'u a' yepsako, jum te'opopo inepo nee witti aapo'iku nokaka, ka amma'ali a' aneka'u betana nee a' nok tejwaak. Bwe'ituk aapo junama'a ju'u a' weetua'u, ka ju'u lutu'uriata mak weyen. 12 Bwe'ituk aapo junama'a che'a bat jume' ka jurio yoememtaka Krijtota sualemmak au weiyaaka amemak ji'ibwak. Taa chukula junama Jakoobo' teamta betana watem ama yajako, junak aapo inime mak ka intok eaka ka intok amemak ji'ibwak. Bwe'ituk aapo junama'a jume' waate, juka' sirkunsision ti teaka a' bo'o jooriame, ame tana majjaekai. 13 Junako junama'a jume' waate jurio yoemem taka, Krijtota sualeme, inime'e, juka' Peota junuen ka lutu'uriataka a' joa'uta a' bichaka, bempo ale benasi eaka, juka' kia beja a' joa'uta, a' joo japtek. Intok kia ju'u Bernabee' teame juni'i, iniat amemak eakai. 14 Taa junako inepo, inime'e, ka juka' Krijtota betana nok lutu'uriata itom yee majtawamta a' weye'e benasia, ka iniamak weyeka am jiapsame a' ju'uneiyaakai, inepo nau anwa'apo si'imem bichapo ju'u Peotau: "Empo jurio yoem takai, inim jume' ka jurio yoemem benasi emo uju'uk. Junuen san jaisaakai inime'e ka jurio yoemem Krijtota sualeme, utte'apo jiba jume' jurio yoemem benasi am jiapsi i'a", ti ne au jiiak.

Jume' juriom, si'ime jume' wate yoemra benasi, Krijtota sualeka bem jinne'uimtuka'po

15 Empo intok inepo, jurio yoemem tee yo'owak. Intok itepo tee ka omot bwiaara yoemrata benasi, Liojta bichapo ka tu'ik tee ka a' jooa.

¹⁶ Junuentaka juni'i inim kaabeta, jume' Moiseej tuka'uta nesauri ji'ojteim bo'o jooriaka a' jiapsa' betchi'bo junae Liojta bichapo tu'isi a' mabet-tunee'uta tee ju'unea. Taa inika'a, wepulsi Jesukrijtota betchi'bo a' sualekai jiba. Inia betchi'bo itepo ketchia Jesukrijtota tee a' suallam junuen itepo, Liojta bichapo, ka tu'ika kaita itot ayuka bitwaka, tu'isi mabettubaekai. Intok inika'a, ka nesauri ji'ojteimpo weyemta itom a' bo'o joori-alatuka' betchi'bo. Bwe'ituk kaabe, jum nesauri ji'ojteimpo weyemta a' bo'o jooriaka a' jiapsa' betchi'bo jinne'uitune.

¹⁷ Taa inim itepo Krijtota sualeka, aapo'ik betchi'bo Liojta bichapo tu'isi mabettubaekai, taa ketchia itepo ka tu'ik itom joa'u itot ayukai, jaisa ini'i a' teuwa ja'ani, Krijtota juka' ka tu'ik itom joa'uta, aapo'ik itom a' jootua'uta. Kaachin itepo inien aapo'ikut nokne. ¹⁸ Bwe'ituk inim inepo, jume' Moiseej tuka'uta nesauri ji'ojteim sualwame beje'eka, ka inimmea senuk a' jinne'uitune'eti jiaka, intok inepo chukula, iniae, Liojta bichapo tu'isi itom mabettunee'u a' utte'atuka'uta juchi a' teuwa'ateko, junak ala inepo tua ka tu'ik joone. ¹⁹ Bwe'ituk inepo ju'u nesaurita betana, tu'isi aet tawaa betchi'bo ka au yumakai, i'an, inia nesaurita betana nee ka in jiapsa'a benasi nee ino eiyaak. Jiba ju'u nesauri inien nee tawaak junuen bemelasi Liojta betchi'bo jiba in jiapsine' betchi'bo. ²⁰ Inepo, Krijtotamak in ea' betchi'bo, aamak kuuset in popontuka'a benasia nee ino eiyaa. Inien san, kannee inepo juna'a, witti jiapsame. Ala aapo Krijto juna'a net jiapsaka aapo'ik ea'po aman

nee jiapsituame. I'an inim ju'u in takaapo in jiapsa'u, inepo, juka' Liojta u'usi, inim tua nee a' nak ta'aaka intok a' me'etune' betchi'bo au su'u tojakamta, aapo'ik nee sual ta'aaka a' jiapsa. ²¹ Inepo junuen, juka' Liojta yee a' nak ta'a' betchi'bo itou bicha a' na'ikiaka'uta, kannee omola a' eiyaa. Bwe'ituk inim seenu, Moiseej tuka'uta nesaurim am bo'o jooriaka a' jiapsaka' betchi'bo, junae, Liojta bichapo a' mabettuneeo, junako ju'u, juka' Krijtota a' me'etuka'uta, tua kaita teuwaaka yeu sim ean.

3

Moiseejtuka'uta nesaurim joakai, oo Krijtota sualekai

¹Uu eme'e, bwiaara Kalaasia' tea'po joome. Tua eme'e tu'ika suawa kaita emot aayuk. Jabesa inim sibowamta benasi weyeka enchim bai ta'aak, junuen, Krijtota betana bemela nok lutu'uriata inika'a ka enchim a' nok jikkajine' betchi'bo. Itepo enchim majtakai, jiba aapo'ik Jesukrijtota, ku-uset popontukamta, machisi sep a aet ju'unee maisi itepo emou a' teuwaaka, junak eme'e sep ju'unakiachisi tua junen jiaka a' mabbetan. ²Inia betana eme'e nee tejwaane, eme'e jaisa juka' Moiseej tuka'uta nesaurimpo weyemta enchim a' bo'o jooriaka jiapsa' betchi'bo, oo juka' Krijtota betana enchim majtawaka enchim a' sualeka a' jikkajaka'ue betchi'bo, Liojta betana juka' a' tu'u jiapsita mabetakai. ³Jaisa eme'e enchim suawa ta'arulaa ja'ani. Jaisa weyeka i'an eme'e, waka'a bat naataka ka au yumaka, junako wepulsi Liojta

tu'u jiapsie aniwaka, aapo'ik betana enchim ja-jameka'uta, eme'e i'an, au yumaka kia enchim a joa'ue, naa buusti eme'e che'a yuma'isi tu'isi Liojta yoemiam tubae ja'ani. ⁴ Jaisa eme'e, bat naataka, jaibu enchim emo bichaka'u betana, kaita aet ta'aak ja'ani. Tu'i ean ka junuentuko, taa eme'e tu'ik ama ta'aako. ⁵ Inim ju'u Lios, juka' a' tu'u jiapsiwata emot a' jiapsituaka, intok iniae juka' ka a jootu machik emo nasuk joaka, jaisaaka a' jooa. Inika'a, aapo, ka Moiseej tuka'uta ne-sauri ji'ojteimpo weyemta enchim a' bo'o jooria' betchi'bo, taa ala aapo, juka' enchim majtawaka enchim jikkajaka'uta, junaka'a enchim a' suale' betchi'bo a' jooa.

⁶ Ju'u Apra'amtuka'u inim jiapsakai, aapo juka' Liojta au bicha a' na'ikiaka'uta, a' sualeka aet yoem eaka jiapsak. Intok aapo'ik inien aet yoem eaka' betchi'bo, ju'u Lios iniae aapo'ik bichapo tu'isi a' mabetak. ⁷ Inia betchi'bo eme'e a' ju'uneiyaane, jume' tua lutu'uriapo ju'u Apra'amtuka'utau yeu katriam benasi ta'eewame, inime'e, wame'e Krijtota sualeme bem juname'em tuka'u. ⁸ Che'a bat naatakai jum Liojta ji'osia ji'ojteimpo jaibu ama weyen ini'i, kia jume' ka jurio yoemem nasuk, wame'e Krijtota sualeme, Liojta betana tu'isi bem mabetrimtunee'u. Aapo inika'a bemela nok lutu'uriata, ju'u Apra'amtuka'utau, inika'a: "Ee betchi'bo, si'ime aniat ju'u ka nanau machi yoemra, nee betana juka' chukula tua ameu tu'ik bitne", ti au a' teuwaakai. ⁹ Junuen san, si'ime jume' Krijtota sualeme, inime'e, ju'u Apra'amtuka'u, aapo'ik Liojta sualekamtamak nau, juka' Liojta betana

weyeka, chukula tua ameu tu'ik a' bittualaa.

¹⁰ Jume'e, bem jinne'uitune' betchi'bo, jume' Moiseej tuka'uta nesaurimmet eaka amet bo'o bichame, inime'e, ka tu'ik ameu chupnee'uta bitne. Bwe'ituk jum Liojta ji'osia ji'ojteimpo: “Jabetaka juni'i, Moiseej tuka'uta nesauri ji'ojteimpo weyemta, ka si'imeta juka' ama ji'ojteita yuma'isi a' joame, ini'i, ka tu'ik au chupnee'uta bitne”, ti ama ji'ojtei. ¹¹ Junuen san, ju'unakkiachi inim, kaabeta, jume' nesauri ji'ojteimpo weyemta a' joaka jiapsaka' betchi'bo, junae Liojta betana tu'isi a' mabettunee'uta. Bwe'ituk jum Liojta betana nok lutu'uriapo: “Wa'a, Liojta bichapo tu'isi mabettukame, ini'i, wepulsi Liojtat yoem'eaka a' sual ta'a' betchi'bo mabetri”, ti ama ji'ojtei. ¹² Ju'u intoko, Moiseej tuka'uta betana nesauri ji'ojteimpo weyemta bo'o jooriaka jiapsame, ini'i, ka utte'a Liojtat yoem eewaka a' joonaa'uta. Taa inia betana: “Ju'u am joame, ini'i, wepulsi si'imekut yeu yumakame jiapsiwamta amet bitne”, ti ji'ojtei.

¹³ Ju'u nesauri ji'ojteita ka yuma'isi itom a' chupa' betchi'bo, ka tu'isi tawarimtaka jiokot itom ito bit'ea'u betana, aapo ju'u Krijto itom ama yo'eetuak. Bwe'ituk jiba aapo juna'a tuk, ju'u, itou chup'ea'u betana ito betchi'bo, senuk ka tu'isi tawalata tawakame. Bwe'ituk: “Jabetaka juni'i, kutat jikat chaya'awakame, juna'a, Liojta bichapo ka tu'isi tawaritaka bitnaa”, ti ji'ojtei. ¹⁴ Ini'i inien chupuk, junuen, juka' Liojta betana, kaitau a tamachiatuka tu'ik, aapo'ik, Apra'amtuka'utau, au a' chupne'eti jiaka au a' na'ikiaka'uta, inika'a, jume' ka jurio yoememmeu, Jesukrijtota sualeka,

bempo'immeu a' na'ikiatune' betchi'bo. Intok junuen, inim itepo si'imem, Krijtota sualeka, juka' Liojta tu'u jiapsita, aapo'ik itou na'ikiarita, itom a' mabetne' betchi'bo.

Moiseej tuka'uta nesaurimmet, intok Liojta betana itou na'ikiawakamtat nokame

¹⁵ Eme'e Krijtopo nemak werim, inim jiapsiwaka joowamta betana, iniat nee nokaka senu weemta enchim tejwaabae. Inim, seenu, ya'uraata bichapo jita betana, senuku bicha a' lutu'uriatunee'u betana a' tu'u yaako, intok ini'i, aapo'ik a' teawam ama aet a' ji'ojteko, junak, junuen jiba tawaka, kaabe a au suuane. ¹⁶ I'an intoko ketchia, ju'u Lios, ju'u Apra'amtuka'utau bicha intok jume' aet yeu katriam betana, senukuu bicha ket a' lutu'uriatakai. Inim a' mammatene, Liojta betana ji'osia ji'ojteimpo, inime'e betana ka juebenammet a' noka'uta, ala, inika'a wepu'ulairiaka'uta jiba. Ini'i intok ju'u Krijto, aapo juna'a. ¹⁷ Ju'u in teuwaa'u, ini'i juna'a o'oben. Ju'u Lios, ju'u Apra'amtuka'utamak, senu lutu'uriata aamak yaak. Inika'a intok, tua au a' chupnee'u betana machilaatamak weyekai. Inia betchi'bo san, jume' Moiseej tuka'uta nesaurim, naiki siento ama senu taka ama woj mamni wasuktiam beas chukula ji'ojtewakame, inime'e, waka'a bat naataka, Liojta betana a' chupne'eti jiaka a' lutu'uria ya'awakamta, kaachin aawaj tuka ka yeu a' yuma'atuane. ¹⁸ Bwe'ituk juka' Liojta betana weyeka aapo'ik yee mika'uta, inika'a, jume' Moiseejtuka'uta nesaurimpo weyemta am bo'o jooriaka junaen jiba a' mabetwaa, junako ini'i ka jita yeteu

na'ikiaritaka yee mikwame tu ean. Taa ju'u yeu sikame ini'i juna'a, ju'u Lios, Apra'amtuka'utau, kia beja mikpo au a' na'ikiak.

¹⁹ Junak su, jume' Moiseej tuka'uta betana nesaurim, jitau sa tu'ika ji'ojtewak. Inime'e, che'a chukula weyeka ama ji'ojtewak ini'i junuen, inim si'imem, Liojta bichapo ka a' joo i'a'uta, nesaurimmea inim a' ayuka'ut bem aet ju'uneene' betchi'bo. Ini'i nesauri ji'ojtei ka jiba sawaawaka, kia chukula, Krijtota, juka' Apra'am tuka'utat yeu katriam betana weyemta, aapo'iku na'ikiawamta a' yepsa'u tajtia jiba tu ean. Jume' nesauri ji'ojteim, inime'e, Liojta betana ankelesim aapo'iku am teuwaak. Ju'u Moisees intok junuen, inim inime betana naa buustia ju'u Ijra'el yoemrata am ju'uneiyaatuak. ²⁰ Taa inia betana kaabeta intok aneka, wepu'ulaik jiba a' weyeo, ka utte'a naa buusti juchi senuk weenee'u. Inim intok ju'u Lios, aapola wepu'ulai jiba.

Jume' nesaurim, jaisa betchi'bo bem ji'ojtewaka'u

²¹ I'an su, jaisa ini'i a' teuwaa machi ja'ani, Moiseej tuka'uta betana jume' nesauri ji'ojteim, inime'e, waka'a bat naataka Liojta betana tu'ika itou chupneeka itou na'ikiawakamta, inika'a beje'eka a' ji'ojtei tuka'uta ja'ani. Kaachin inientune. Bwe'ituk nesauri, ini'i, jiba yuu jiapsiwamta a aet jajamtuka yee maktuko, junak iniae, jabe juni'i, Liojta bichapo a tu'isi mabet tu ean junaka'a nesauta a' joa' betchi'bo. ²² Taa ini'i jiba jum Liojta betana ji'osia ji'ojteimpo a' teuwaari benasi, inim kaabe yeu be'eeka, si'ime, Liojta bichapo, ju'u ka

tu'ik betana ka a emo yu'eeka, ini'i inien weye junuen, si'ime jume' Krijtota soal ta'aame, inime'e, a bem aet yoem ea'ue, juka' tu'ika Liojta itou bicha a' na'ikiarita, a bem a' mabetne' betchi'bo.

²³ Bat naataka Krijtota kee inim aneka, kee a' soal ta'eewao, ju'u yoemra, jume' nesauri ji'ojteim, utte'apo benasi am bo'o jooriaka, itom jiapsa'u. Ini'i, chukula juka' سوالناامتا inim yeu a' machiaka a' ju'uneiyaawa'u tajtia. ²⁴ Inien san ju'u nesauri ji'ojtei, itom illitchika, senuk itom suuatuawamta benasi weyeka, chukula Jesukrijtota a'abo a' yepsa'u tajtia, senuk itom a' majtamta benasi machika, junuen itepo Krijtota sualeka, aapo'ikue Liojta bichapo a tu'isi itom mabettune' betchi'bo. ²⁵ Taa i'an intok, juka' Krijto سوالوامتا inim a' aneo, i'an itepo, katte intok junae bat naataka juka' senuk itom majtamta benasi machika jume' nesauri ji'ojteim am bo'o jooriaka jiapsa.

²⁶ Bwe'ituk, Jesukrijtotamak eaka, aapo'ik enchim suale' betchi'bo, iniae si'ime eme'e Liojta yoemiam. ²⁷ Si'ime eme'e, i'an Krijtotamak eaka jiapsibaeka emo bato'owaalame, eme'e jiba aapo'ik utte'ae, a' tu'u jiapsie, Liojta bichapo eme'e aapo'ik benasi bitwaa. ²⁸ I'an jaibu inim inia betchi'bo, juriotaka oo rieekotaka, nesauo jipu'uwame oo ka tekokame, oo o'outaka oo jamuttaka, kaabe Liojta bichapo ta'abwisi eiyaawa. Bwe'ituk eme'e, Jesukrijtotamak eaka jiapsakai, si'ime eme'e wepul yoemta benasi bitwaa. ²⁹ I'an intoko, eme'e Krijtotamak eaka, aapo'ik soal ta'a'ateko, junako eme'e Apra'amtuka'uta yoemiammet yeu katriam

benasi bitwaa. Intok naa buustia, eme'e inia betana emou a' lutu'uriatuka'po aman, juka' tu'ika, Liojta Apra'am tuka'utau a' na'ikiaka'uta, eme'e a' mabetne.

4

¹ In emou teuwaabae'u inen weye o'oben. Senu usiwai, ini'i, chukula a' yo'owa betana jita tu'ik a' atteawata, si'imeta mabetneeme, ini'i, ketuni a' ilitchiako, a' jo'awapo, kia senuk utte'apo jipu'uwaka tekipanoatuawamta benasi jipu'unaa, lutula wee'po ini'i chukula junama'a yo'otaka juni'i.

² Junama'a inika'a, wate a' suuaka intok aapo'ik betana si'imeku a' bichame annee, chukula inika'a a' yo'owa, junuen a' bit i'a'u tajtia.

³ I'an intok jiba inien itou machiakan. Bat naataka inia betana ketun ili usim benasi machikai, juka' bat naataka katriam betana, ka nanau machika joowamta, au joiwalataka utte'apo itepo a' joakai.

⁴ Taa chukula, juka' taewai au yeu pu'arita a' yumako, ju'u Lios, juka' a' usiwata a'abo itou a' bittuak. Aapo, inim yoeme, senu jamut a' asoakai. Intok aapo, jurio taka inim a' yepsaka' betchi'bo, jume' Moiseej tuka'uta ji'ojteka'u nesaurim bo'o jooriaka jiapsak.

⁵ Inien aapo inim a'abo yepsak, junuen, itom jume' nesauri ji'ojteim utte'apo am bo'o jooriaka jiapsame, junae betana itom aniaka, itom ama yo'eetuabaekai. Intok junuen ketchia, Liojta a' yoemiam benasia itom a mabetne' betchi'bo.

⁶ Junako chukula ju'u Lios junuen jaibu aapo'ik betana enchim yoemiam tuka'po, inia betana enchim a' ju'uneiyaa i'akai, a' yoemia betana juka'

a' tu'u jiapsiwata emot jiapsituak. Intok inia betchi'bo, i'an itepo Liojtau bicha nokaka, itom yo'owa ti te a au jiia. ⁷ Junuen san beja i'ani, empo, aapo'ik Liojta betana yoemiari intok i'an empo, ka utte'apo nesaupo jipu'uwamta benasi jiapsa. Intok empo, aapo'ik betana yoemia takai, ju'u Lios, Jesukrijtota em suale' betchi'bo, iniae, juka' tu'ika yeteu a' na'ikiaka, yee a' mikbae'uta, enchi a' bittuane.

Ju'u Paplo, jume' Krijtota sualeme betchi'bo jain au eetua

⁸ Bat naataka eme'e junako kee Liojta a' ta'aakai, eme'e inim jume' maammea ya'arim, ka liosim-taka yo'oriwame, inime'e tua am eiyaaka, ammeu emo su'u tojilamtukan. ⁹ Taa i'an intok eme'e, jaibu juka' Liojta a' ta'aakai, oo, ala inika'a che'a tu'isi jia'ateko, jiba eme'e Liojta betana aapo'ik yoemiarim benasi ta'eewakai, i'an su inia betana, jaisa weyeka, eme'e junaka'a bat naataka inim jiapsame betana, tua kaita tu'ika aet ayuka juka' bo'o jooriawamta juchi au notteka juchi a' joobae. Inika'a eme'e juchi bat naataka benasi utte'apo au su'u tojiri benasi a' joobaekai. ¹⁰ Eme'e ketuni inim jita betana taewaim yumakame, oo wate meechem oo wate wasuktiam yumakame, am yo'oreka amet papajkowame, inika'a kee koptaka a' jooa. ¹¹ Emo betana tua ka in yanti ela'u net aayuk, emo nasuk juka' tekil in ya'arita kaita betchi'bo a' tu'iriak ti eakai.

¹² Krijtopo nemak werim, enchim, jiba inim in suale'uta, ju'u nesauri ji'ojteipo, kaita'po in iniat eaka jiapsa'a benasia inien enchim jiapsine' betchi'bo inia betana ne emou nooka. Inepo, bat

naataka a' bo'o jooriasuka nee ino, enchim, ka nele benasi jurio yoemem taka emo benasi nee ino eiyaa. Junako nee emo mak aneo, eme'e si'imekut tu'isi nee bichak. ¹³ I'an intok, enchim jaibu ju'unea'a benasia, junako che'a bat Krijtota bemela nok lutu'uriata aman in emou a' teuwaako, inika'a junuen, senu ko'okoa in ino jiokot bicha' betchi'bo nee emou a' teuwaak. ¹⁴ Intok, junaen in ko'okoeka'u, emo betchi'bo si'imeku bette'eaka juni'i, taa eme'e ka junuen junae betchi'bo jak wa'am nee bichak. Intok kia eme'e ka nee omola tawaak. Ala eme'e, nee, senu Liojta betana weyeka ankelej tuka'a benasia, oo nee, jiba aapo'ik Jesukrijto tuka'a benasi eme'e alleaka nee mabetak. ¹⁵ Intok junako nee emo mak aneka, juka' tu'ik tua alleewamta in emo tana bichaka'u, i'an, juna'asu jaisa taawak. Bwe'ituk inepo inim emo tana nee a inen jiia, junako, eme'e, kia enchim pusim a nee maka'ateko juni'i, eme'e nee am mak ean. ¹⁶ Intok i'an su eme'e junae betchi'bo nee enchim beje'e'e benasi nee bicha ja'ani, inika'a inien lutu'uriata in emou a' teuwaaka' betchi'bo.

¹⁷ Jume' ka lutu'uriata betana enchim majtame, inime'e emo betana tua emo temaeka jiapsa. Taa bempo ka jak tu'ik bem emo tana a' waata' betchi'bo. Ala bempo, ito tana enchim emo na'ikimtene'e'uta waata, junuen chukula, eme'e emo temaeka, si'imeku amemak eaka enchim jiapsipeene' betchi'bo. ¹⁸ Ini'i kaachin maachi inien yetet emo temaiwame, taa ini'i, si'imeku tu'isi weyeka joowa'ateko. Intok inia betana jiba juni'i weyekai intok ka kia in emomak aneo jiba.

19 Eme'e tua in naksi eiyaa'um, i'an juchi nee emo betchi'bo jiokot ino bicha, jiba senu jamutta abe yoemiaka, jiokot au a' bicha'a benasi jiokot ino bichakai. Intok ketun nee inien jiokot ino bitne, inim Krijtota tu'u jiapsita emot jiapsaka intok junuen enchim jiapsi'ea'a benasia, inika'a enchim a' ta'aa'u tajtia. ²⁰ Inepo ala, i'an lautipo aman emo mak ane'eteko juni'i, tua tu'i ean. Intok junuen inepo emo mak aneka inia betana, ta'abwisi, che'a witti a emo mak etejo betchi'bo. Bwe'ituk lutu'uriapo nee tua ka ju'unea emo betana ju'u in eene'po.

Ju'u, ta'abwikut nokaka, jaamuchim Akar intok Saara' teamtat nokaka, teuwaari

²¹ Eme'e jume' Moiseej tuka'uta nesauri ji'ojteimmet eaka am bo'o jooriabaeme, eme'e inia betana nee tejwaane, jaisa eme'e junama'a nesauripo weyeka teuwaarita ka a' jikkajilaa ja'ani. ²² Bwe'ituk a' ji'ojtei'i benasi, ju'u Apra'amtuka'u, woim o'owim yoemiakan, seenuk, jiba ama ju'u jamut bempo'im tekoka jiapsame a' yoemiakan. Juka' senuk intok, ju'u tua a' jubiawa, ini'i kaabeta tekokame a' yoemiakan. ²³ Ju'u ama bempo'im tekokamta asoa, ini'i, inim si'imem usiwame, junuen weyeka am yoemiawa'a benasia yeu yoemtuk. Taa ju'u kaabeta tekoka intok aapo'ik Apra'amta kunakamta asoa, ini'i, inia betana, aapo'ik Liojta junuen ameu a' chupnee'u betana ameu bicha a' teuwaarita junuen a' chupne' betchi'bo ini'i yeu yoemtuk. ²⁴ Ini'i intok ta'abwik teuwaamta benasi yeu weama. Inime'e wooi jaamuchim,

wooi weyemta, Liojta lutu'uriata ya'arika yeteu a' chupbae'uta teuwaa. Ju'u seenu, Moiseej tuka'uta, jum kawi Sinai' tea'po a' makwaka'uta teuwaa. Inika'a intok, ju'u jamut Akar teame a' teuwaa. Jume' intoko juname'e, junaka'a lutu'uria ya'arita, nesaurim bo'o jooriaka jiapsame, inime'e, tetekoka jiapsame benane. ²⁵ Bwe'ituk ju'u jamut Akar teame, ini'i, jum Aarabem bwiaarapo senu kawi Sinai' teaka ama kateka'po junama'a juka' senuk lutu'uria ya'aritaka yeteu a' chupbae'uta a' teuwaa. Intok ini'i, i'an jume' bwe'u jo'ara Jerusalem tea'po jiapsame teuwaa. Inime'esu, juka' nesaurita utte'apo a' bo'o jooriaka bem jiapsa' betchi'bo, tetekoka jiapsame benasi maachi. ²⁶ Taa wa'a, teekau Liojtamak itom bitnee'u, Jerusalem po ta'ewaka, ini'i, ju'u jamut, ka tekoka jiapsame a' teuwaa. Itepo tee intok junae betana yoemiarim bena. ²⁷ Bwe'ituk jum Liojta ji'osia ji'ojteimpo:

Allea'e, jamut, ju'u ka a asoame. Intok empo, ka yoemiakame, juka' em allea'uta, chai nokpo a' teuwaane, jiba empo i'an ju'u asou wantiriam ka ta'aame.

Bwe'ituk ju'u jamut jimaatukame, ju'u, ini'i kunakamta bepa che'a yu'in yoemiane, ti ji'ojtei.

²⁸ Krijtopo nemak werim, eme'e juname'e, ju'u yoemra, Liojta betana, chukula aapo'ik yoemi-
amtuneeke a' teuwaari, jiba juka' Isaak tuka'uta
au a' chupaka'a benasia. ²⁹ Taa junak taewaim-
met benasia, ju'u usiwai, inim si'imem usiwame
junuen weyeka yeu yoemtukame, inika'a, waka'a
senuk, Liojta betana a' tu'u jiapsi a jita a' joa'apo

aman yeu yoemtukamta, junau a' beje'eka au suuaka a' jiapsaka'a benasia, i'an taewaimmet ket inia betana jiba inien weye. ³⁰ Taa jum Liojta ji'osia ji'ojteimpo inen ji'ojtei: "Juka' jamut, enchim tekokamta intok juka' inia asoawata, ka intok emomak am jo'aane' betchi'bo, am saka'atuane. Bwe'ituk ju'u jamut tekokamta asoa, ju'u tua em juubi, ini'i ka tekokamta, a' asoamak, juka' ee betana tu'ika, kaachin aamak a' atteaka a' mabetne." ³¹ Junuen san Krijtopo nemak werim, itepo katte ju'u jamut tekoka jiapsakamta betana yoemiarim taka, ala itepo, juna'a jamut ka tekoka jiapsamta betana itepo yoemiarim bena itou yeu weama.

5

Ju'u itom joo tekiaka'u betana tee aet jiokoilaa

¹ Ju'u Krijto, aapo i'an juka' nesauri ji'ojteita betana ka nanau maisi weyeka itom joo tekiaka'u betana, ka naa buustia itom a' tekipanoane' betchi'bo, itom aet jiokoeka itom aniak. Junuen san eme'e, inien, waka'a junae betana enchim yum jo'eriakamta eme'e aet jiapseka, bichau bicha ka a' koptane. Intok eme'e junuen ka intok naa buusti emo au su'u tojirika jiapsibaane, juka' ka nanau machika, enchim joaka jiapsa'uta, tetekokame benasi utte'apo enchim joaka jiapsa'uta.

² Iniat eme'e nee jikkajine, jiba inepo Paplo inen ne emou a' lutu'uriate, eme'e, juka' sirkunsision teaka bo'o jooriawamta tu'isi tawaa betchi'bo aet eaka enchim a' joao, junako Krijtota betana weyeme tu'ikai, kaita'po emou tu'ine. ³ Inika'a

nee juchi nee emou teuwaabae, inim jabeta juni'i o'outa, junaka'a, juka' sirkunsision ti teaka bo'o jooriawamta a' joamta, inika'a, si'ime juka' Moiseej tuka'uta nesauri ji'ojteimpo weyemta, a' bo'o joorianee'uta au a' utte'atunee'u. ⁴ Eme'e, inim wame'e nesauri ji'ojteim bo'o jooriaka, Liojta bichapo ammea tu'isi tawarimtune ti eame, eme'e Jesukrijtota omola a' tawaalam. Intok eme'e, aapo'ik Liojta yee a' nak ta'a' betchi'bo juka' jiba betchi'bo, kaitau a tamachiatuka tu'ik, yetet a' autua'u betana emo na'ikimtelaa. ⁵ Bwe'ituk itepo, jiba juka' Liojta tu'u jiapsita itot jiapsa'ue intok aapo'ik Krijtota itom sual ta'a' betchi'bo, inia betchi'bo itepo, ju'u Liojta bichapo tu'isi itom tawarim tune'uta a' bicha. ⁶ Intok itepo i'ani Jesukrijtotamak eaka jiapsakai, inia betana itepo, kia sirkunsiraaroa taka, oo ka junuen ya'arim takai juni'i, ini'i kaita teuwaaka intok kia beja joowaka yeu weama. Ala ju'u inim itou tu'ika yeu weamame, Krijtota itom a' sual ta'aakai intok jiba inia betchi'bo, itom yee nak ta'aaka jiapsinee'u, juna'a.

⁷ Eme'e, ju'u lutu'uriata betana tu'isi jiapsan. Junak su inia lutu'uriata betana, jabesa ka enchim a' nok jikkajine' betchi'bo emoas kikteke. ⁸ Ini'i junuen ka enchim a' nok jikkajaka jiapsa'u, ka aapo'ik Liojta betana weye, jiba juka'a, ka intok tetekokame benasi enchim jiapsine' betchi'bo enchim yeu pu'abaemta betana. ⁹ Eme'e inien weyemtau waatine, ju'u reberuua, iliikika juni'i, si'ime jume' aina kittimmet kimuka, inika'a am boboyoria'u. Ini'i inika'a teuwaakai, inim juka' ka Liojta betana lutu'uriata, ka junen machika juni'i,

juebenam aet emo am bai tatta'aa'u. ¹⁰ Ineponee intok, jiba emo betana ju'u yeu a' weenee'ut, ju'u lutu'uriata betana ka ta'abwisi intok enchim a' sualnee'ut, yo'owe Jesukrijtota enchim aniane'po nee aet yoem'ea. Taa aapo ju'u Lios, juka' ka yanti enchim eltuamta, inika'a kia a' jabetuk juni'i, jiokot au a' bittuane.

¹¹ Nee betana intoko Krijtopo nemak werim, inepo nee ketuni juka' sirkunsision teamta a' bo'o jooriana' betchi'bo inika'a nee yee a' majtao, jume' juriom ka neu sua ean. Bwe'ituk inika'a junuentuko, ju'u Krijtota nok lutu'uria, aapo'ik kuuset a' poponwaka'u betana in yee majta'u, ka am omtitua ean. ¹² Taa juname'e inien enchim emo sirkunsiraaroa i'aka, ka enchim ama eltuame betana, tu'i ean inime'e, bempo kaita amet be'aako si'imeta emo chuktariapo.

¹³ Bwe'ituk, Krijtopo nemak werim, eme'e Krijtota betana yeu pu'atuk, ka naa buusti, utte'apo tetekokame benasi jume' nesauri ji'ojteimpo weyemta enchim joaka jiapsi betchi'bo. Taa ala, eme'e, ka junuen iniat jia'awiteka, wepulsi juka' ka tu'ik enchim tu'uree'uta a' joone' betchi'bo. Inien tu'eaka su ala, eme'e, yee nak ta'aaka jiapsakai, si'imeku naas emo aniaka jiapsine. ¹⁴ Bwe'ituk ju'u Moiseej tuka'uta nesaurim ji'ojteita betana weyemta, si'ime, wepulsi inien jiamtat: "Em emo nake'e benasia, empo, juka' inim ele benasi yoemta a' nak ta'aane", ti jiamta junama'a wepulsi chupiataka yeu weama. ¹⁵ Taa inia betana intoko, eme'e, emo nasuk ka nau eaka, ka nau tuttu'ika jiapsa'ateko, iniat eme'e emo suuane, ka junuen jiba enchim

emo nasuk iniae, Krijtota betana juka' tu'ik enchim a' ya'ariaka emo nasuk ayukamta, ka a' lu'utine' betchi'bo.

Ju'u ka tu'uwa senuk joopea'u, intok ju'u Liojta tu'u jiapsi itom joo i'a'u

¹⁶ Taa ju'u in teuwa'a'u inen weye o'oben, eme'e, jiba juka' Liojta tu'u jiapsi emot anemta, enchim a' joo i'a'a benasi jiapsinee intok junuen eme'e ka intok inim juka' ka tu'ika enchim tu'uree'uta a' joone. ¹⁷ Bwe'ituk inim ju'u ka tu'ika itom tu'ureka itom joopea'u, ini'i, juka' Liojta tu'u jiapsi itom joo i'a'uta a' beje'e. Ju'u intok Liojta tu'u jiapsi betana weyeme, juka' inim itom joopea'uta a' beje'e. Inime'e ka nanancha ea. Inia betchi'bo eme'e, juka' enchim tu'ureka enchim joopea'uta ka a' jooa. ¹⁸ Taa eme'e jiba juka' Liojta tu'u jiapsita, juka' emot anemta betana aniawakai a' ea'po aman jiapsa'ateko, junako eme'e, jume' ne-sauri ji'ojteimpo weyemta enchim bo'o jooriaka jiapsinee'u ka utte'atune.

¹⁹ Ka obiachi aet ju'uneepo inim ju'u, jume' wepulsi ka tu'ika bem tu'uree'uta joaka jiapsame ju'u bem joa'u. Inime'e o'owimtaka oo jaamuchimtaka, ka emo jujubeka nau emo tu'uriwamta bo'o jooria. Jita tua tiusi machika ka tu'ik intok ka a bem su'u toja'uta jojoa. ²⁰ Inime'e, jume' bem ya'arim, liosim benasi am yo'ore. Intok ka tu'ik bem ta'aa'ue, yee sisibowamta bo'o jooria. Yee omta. Emo ee beje'e. Juju'enamme. Intok na'et buke'am. Kaita betchi'bo juni'i o'omte. Inime'e, ameu tu'ik betchi'bo jiba, ujbwanta jooa. Te'opompo nattepolo emo eiyaawamta joaka

ka lutu'uriata sualemmak e'ea. ²¹ Inime'e jitat kop kopte. Yee sussy'a. Naakowamte tu'ure. Ka weela'po jiji'ibwa. Intok naa buustia watek ale benak bo'o jooria. Inia betana bat naataka in a' teuwaari benasia, juchi nee enchim aet tejwaa, wame'e inile benak joaka jiapsame, jum teekau, Liojta che'a yo'otaka a' jiapsa'u, kaachin bem aman lutu'uriaka bem aman annee'u.

²² Taa juka' Liojta tu'u jiapsita yee a' jiapsitua'u, ini'i, yee nak ta'eewame. Alleaka jiapsiwame. Yanti, kaitat jain eaka jiapsiwame. Ka seej chukti eewaka, a bo'o bitwame. Si'imeku yeteu tu'u jiapsiwamta senuk tu'uwata yete tana waatane'e'u. Si'imeku senuk a' yoem eiyaatunee'uta. ²³ Kaita'po emo che'ewariwame. A emo yu'iiwame, ini'i juna'a. Inile bena weemta betana, kaita a' beje'eka nesauri aayuk. ²⁴ Jume' intoko, Krijtota sualeka ae betana kateme, bempo inim juka' ka tu'ik bem joopeaka amet ayukamta betana, jiba aapo'ik Krijtota, kuuset poponwaka a' mukuka'a benasi emo jipue. ²⁵ Junuen itepo, jiba ju'u Liojta tu'u jiapsi betana bemelak ta'abwisi jiapsiwamta itot autuarikai, ketchia itepo i'an, jiba juka' Liojta tu'u jiapsita ju'u itom joa'ut aapo'ik itom aet a' ju'uneetua'po amani, itepo a' joone.

²⁶ Itepo, kaita'po te ito che'ewaripo yuma'i, junuen ka naas ito ka alleetua' betchi'bo. Intok te kia ito nasuk ka nat koptine.

6

Emo'em naas ania saka

¹ Krijtopo nemak werim, eme'e, junama'a emo nasuk seenuk jabeta, Liojta bichapo ka tu'isi aulata a' ju'uneiya'ateko, inien jume'e, Liojta tu'u jiapsi enchim jiapsi i'a'po aman jiapsame, eme'e, junaka'a, juchi yuma'isi tu'isi a' jiapsine' betchi'bo, eme'e iniat a' aniapo yuma'i. Taa inia betana eme'e, kaita'po emo che'ewareka a' joone. Intok si'ime inia betana ka emo koptaika, tu'isi emo suuane, ji'obek junak jiba junaen emou chupne'eti eakai. ² Eme'e emo nasuk we'epulaka, ju'u bettesi machik emou ayukamta betana, tu'isi aet yeu kat betchi'bo, emo aniane. Intok junuen eme'e, juka' Krijtota itom aet a' tejwaaka'uta, ne-sauta, a' chupa'ika jiapsine.

³ Bwe'ituk inim seenu, jita'apo tua au eiyaa tebokai, aapo junae betana kaita'po au lutu'uriatakai, junae aapo au bai ta'arine. ⁴ We'epulaka, junuen bem jiapsaka bem joa'ut, emo bichaka emo temaine. Intok junako, senu si'imeku tu'isi a' weye'uta au ju'uneiyaakai, junuen, aapo ka watem betana tu'isi a' ane'ut uttiawakai juni'i, aapo yanti elne. ⁵ Bwe'ituk utte'a, inim we'epulaka, nattepolo, ameu a' lutu'uriatuka'po aman, bem aet yeu yumaka jiapsi'ea'uta ameu a' ayuka'uta.

⁶ Ju'u, Krijtota bemela nok lutu'uriata betana tu'ikut majtawame, utte'a, juka' au kecha'itaka a' majtamta, si'ime ka nanau machika tu'ikue a' anianee'uta.

⁷ Ka eme'e, ka tu'ik enchim joa'ue, Liojta emo bai tatta'a'ati eene. Bwe'ituk kaabe, Liojtamak yeeweka, jaana a' bitne. Maa suko, inika'a

teuwaaka senu inen jiunee: “Senuk echaka'u betana, senu jiba junaka'a ama jichupane.” ⁸ Inim seenu, ju'u aapo'ik ka tu'ik a' joopea'po aman jiba weyeka, ka tu'ik joa'ateko, ini'i, junae betana ju'u a' jajameka, au chupneeme, ini'i ju'u a' muknee'u juna'atune. Taa ju'u, Liojta tu'u jiapsita a' joo i'a'uta aman weeka, tu'ik joame, ini'i, Liojta tu'u jiapsi betana ju'u a' jajameka au chupneeme, ju'u jiba yuu jiapsiwame juna'atune. ⁹ Junuen san itepo, katte a' rojiktaka, juka' tu'isi weyemta jiba a' joo sakane. Bwe'ituk itepo inia betana ka ta'abwisi eaka ka a' kopta'ateko, chukula taewaita Liojta yeu pu'arita yumako, inia betana tee tu'ik aet bitne. ¹⁰ Inia betchi'bo san itepo, tee ama yumakai intok jiba wee'po, itepo si'imem te tu'ik am jooriane. Intok inia betana, jume' Krijtota sualeka itomak werim, che'asan ameu lutu'uriatakai.

Wate weemtat am tejwaaka, ji'ojtesuka am tebotua

¹¹ Ake'em a' mammate, inim naateka tua ne bweresi ji'ojte, i'an tua inepo in maammea emou ji'ojtekai. ¹² Jume'e, ta'abwisi enchim majtaka, bem a' joa'a benasi, utte'apo enchim emo sirkunsiraaroa i'ame, inime'e inika'a jooa, wepulsi ju'u jurio yoemratamak tu'isi kat betchi'bo. Intok bempo, ka witti, Krijtota ito betchi'bo kuuset a' mukuka'uta bem a' lutu'uriate'u betana, ka iniat jiokot emo bitbaekai a' jooa. ¹³ Bwe'ituk inien, kia jume'e, juka' sirkunsision ti teaka joowamta bo'o jooriame, bempo juni'i ka si'imeta juka' nesauri ji'ojteipo weyemta a' bo'o jooriaka jiapsa. Taa ala bempo inika'a enchim a' bo'o jooria i'a junuen, bempo inia betana enchim aet

utte'a jorialamtaka emo che'ewareka emo uttiabaekai. ¹⁴ Taa inepo inia betana, ju'u ae in ino uttiane'e'u, kaita intok aayuk. Ala jiba juka' yo'owe Jesukrijtota ito betchi'bo kuuset popontaka a' mukuka'ut, intok in a' teuwaanee'ut jiba nee ino uttia. Bwe'ituk junuen aapo'ik Krijtota, kuuset mukukai, nee betchi'bo ket inim bwiaapo, si'imeta ka tu'ik joowamta betana inepo aamak inia betana in mukuka'a benasi nee ino eiyaa. Intok ket jiba inepo, jume' inim jiapsame betana nee kaita teuwaakai. ¹⁵ Bwe'ituk ito betchi'bo, juka' sirkunsision teamta, a' bo'o jooriakai oo inika'a ka a' joakai juni'i, ini'i kaita teuwaaka, kia beja joowa. Ala inim ju'u itom eiyaa'ea'u, Liojta betana weyeka, Krijtotamak itom ea' betchi'bo, juka' ta'abwik bemelak jiapsiwamta itom mabetlaa'uta juna'a. ¹⁶ Junuen san, si'ime wame'e, chupa'anaaka jiba inika'a inim teuwaarita a' weye'po aman jiapsame, jume'e, kaita ta'abwik betana, wepulsi Krijtota sualeka, lutu'uriapo Liojta yoemiam, inimmeu, kaitat jain eaka, yanti elaka intok Liojta betana nak jiokoliwaka bem jiapsinee'u ameu aune. Ala inime'e tua juname'e, Liojta bichapo Ijra'el yoemrapo ta'eewame.

¹⁷ I'an inim bichau bicha, kaabeta ne intok, jitat nee sioktua i'a. Bwe'ituk inepo, Krijtota betchi'bo bepsuitaka, jume'e, takaapo sipakiam net ayuka'um, inime'e, Jesukrijtota betana in yeu pu'aritaka, aapo'ik betchi'bo jiapsaka a' tekilwata in a' joa'uta, a' teuwaa.

¹⁸ Krijtopo nemak werim, ju'u itom yo'owe Jesukrijto, aapo'ik betana tu'ik weyemtae, si'imeku enchim alleetuane. Tua junuentune.

**Yo'owe Jesukrijtota itom ya'ariaka'u
betchi'bo ju'u bemelaka liojta betana
lutu'uria ya'ari (El Nuevo Testamento en
yaqui)**

New Testament in Yaqui (MX:yaq:Yaqui)

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yaqui

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yaqui [yaq], Mexico

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yaqui

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

f1151531-f330-51af-8fd4-d13c73020f71